

การวิเคราะห์การสร้างคำในหนังสือเรียนทักษะสัมพันธ์
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

นางไพร์เดย์ ประมวลรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-445-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016764

T 10208917

AN ANALYSIS OF WORD FORMATION IN DHAKSASAMPAN TEXTBOOKS
AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL

MRS. FRIDAY PRAMOURNATANA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1990
ISBN 974-577-445-6

ไพร์เคย์ ประมวลรัตน์ : การวิเคราะห์การสร้างคำในหนังสือเรียนทักษะสัมพันธ์
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (AN ANALYSIS OF WORD FORMATION IN DHAKSASAMPAN
TEXTBOOKS AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL) อ. ที่ปรึกษา :
รศ. สายใจ อินทรมพรรย, ๓๒๑ หน้า. ISBN 974-577-445-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การสร้างคำ ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย
ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1, 2, และ 3 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

จากการวิเคราะห์การสร้างคำประสม คำซ้อน คำซ้ำ คำสมาส คำที่มีการสนธิ และคำกร่อน
ซึ่งมีทั้งหมด 2,518 คำ ผลการวิจัยพบว่า

คำซ้อนมีจำนวนมากที่สุดคือ 1,125 คำ เป็นการซ้อนคำเพื่อความหมาย 884 คำ และ
ซ้อนเพื่อเสียง 241 คำ

คำประสมมีจำนวน 884 คำ เป็นคำประสมที่ใช้เป็นคำนามมากที่สุด คือ 637 คำ และ
คำประสมที่ใช้เป็นคำอุทานน้อยที่สุด คือ 2 คำ

คำสมาสมิ่จำนวน 220 คำ เป็นคำสมาสที่มีความหมายคงเดิมมากที่สุด คือ 157 คำ และ
คำสมาสที่มีความหมายผิดไปจากเดิม พบน้อยที่สุด คือ 2 คำ

คำซ้ำมีจำนวน 166 คำ เป็นการซ้ำเพื่อบอกลักษณะมากที่สุด คือ 109 คำ และซ้ำเพื่อ
เลียนเสียงวรรณยุกต์น้อยที่สุด คือ 2 คำ

คำที่มีการสนธิมีจำนวน 87 คำ เป็นการสนธิสระมากที่สุด คือ 58 คำ และการสนธิ
พยัญชนะน้อยที่สุด คือ 2 คำ

คำกร่อนมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 36 คำ เป็นคำกร่อนที่นำหน้านามมากที่สุด คือ 14 คำ
และคำกร่อนที่นำหน้าคำบอกเวลาพบเพียง 1 คำ

ภาควิชามัธยมศึกษา.....
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย.....
ปีการศึกษา2532.....

ลายมือชื่อนิติศ*Yongw...*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา*สายใจ อินทรมพ...*.....

FRIDAY PRAMOUNRATANA : AN ANALYSIS OF WORD FORMATION IN DHAKSASAMPAN
TEXTBOOKS AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL. THESIS ADVISOR :
ASSO. PROF. SAIJAI INDRAMBARAYA, 321 PP. ISBN 974-577-445-6

The purpose of this research was to analyze word formation which appeared in the Thai-language textbooks "Dhaksasampan" book one, two and three at the lower secondary education level.

From the analysis, of word formation of compound words, synonymous compounds, reduplicated words, Kam Samasa, euphonic combination and shortened words, 2,518 words were found altogether. The findings were :

The most common word formation found in this study was synonymous compounds which consisted of 1,125 words, 884 words were synonymous compounds for meaning, and 241 words were for sounds.

Compound words were found 884 words, of which 637 words functioning as nouns were found the most, and 2 words functioning as interjections were found the least.

Kam Samasa were found 220 words, of which 157 words functioning as the original meaning were found the most, and 2 words functioning deviated meaning were found the least.

Reduplicated words were found 166 words, of which 109 words functioning as reduplicated for description were found the most, and 2 words functioning as for imitating tonal sounds were found the least.

Euphonic combination were found 87 words, of which 58 words functioning as vowel combination was found the most, and 2 words functioning as consonant combination was found the least.

Shorted words were found the least, which were 36 words, of which 14 words functioning as shortened words preceding nouns were found the most, and only one shortened word that indicated time was found.

ภาควิชามัธยมศึกษา.....
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย.....
ปีการศึกษา๒๕๓๘.....

ลายมือชื่อนิสิต *Yor/ste 2/2/85*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ศาสตราจารย์ ดร. อังคาร อิศรางกูร ณ อยุธยา*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์สายใจ อินทรมพรรย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งให้คำแนะนำ อันทรงคุณค่า ช่วยเหลือและตรวจพิจารณาแก้ไขเนื้อหาสาระตลอดมา พร้อมทั้ง ศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพียรชอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา อุทัยรัตน์ และอาจารย์พรทิพย์ ศิริสมบุรณ์เวช ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ และตรวจแก้วิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับจากคณาจารย์ทุกท่านอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณ อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษมา รักขมณี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยูร ทรงศิลป์ อาจารย์เยาวลักษณ์ กระแสร์ลินธุ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำในการสร้างเกณฑ์การวิเคราะห์และตรวจแก้ไขผลการวิเคราะห์

ขอขอบคุณอาจารย์ปริทัศน์ ศรีรัตนาลัย อาจารย์มุสลิตี จุวังควัฒน์ และอาจารย์ วรากร ใจดี ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขคำที่วิเคราะห์

กราบขอบพระคุณศาสตราจารย์รุ่ปะปะนี ย นาคทรพรพ และขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยบางส่วนในครั้งนี้

ท้ายที่สุดขอขอบคุณ เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ และทุกคนในครอบครัวที่ได้ช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ตลอดมา โดยเฉพาะ คุณมาลินี ซาแสน น้องที่แสนดีที่ได้ ช่วยเหลืองานวิจัยครั้งนี้มาโดยตลอด

ไพร์เดย์ ประมวลรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ข้อตกลงเบื้องต้น	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
การสร้างคำ	6
คำประสม	9
คำซ้อน	14
คำซ้ำ	18
คำสมาส	21
การสนธิ	23
คำกร่อน	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
งานวิจัยภายในประเทศ	28
งานวิจัยต่างประเทศ	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
๓. วิธีดำเนินการวิจัย	39
การศึกษาค้นคว้าข้อมูล	39
การสร้างเกณฑ์การวิเคราะห์	42
การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล	50
การนำเสนอข้อมูล	51
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การสร้างคำประเภทต่าง ๆ	52
การวิเคราะห์คำประสม	52
การวิเคราะห์คำซ้อน	127
การวิเคราะห์คำซ้ำ	201
การวิเคราะห์คำสมาส	213
การวิเคราะห์คำที่มีการสนธิ	227
การวิเคราะห์คำกร่อน	238
ตอนที่ 2 ตารางสรุปผลการวิเคราะห์การสร้างคำ จำแนกตาม ประเภทของการสร้างคำ	243
5. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	250
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	250
วิธีดำเนินการวิจัย	250
สรุปผลการวิจัย	251
อภิปรายผลการวิจัย	252
ข้อเสนอแนะ	255
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	255
เอกสารอ้างอิง	256

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	261
ภาคผนวก ก. รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	262
รายงานอาจารย์ผู้ชำนาญการสอนภาษาไทย	262
ภาคผนวก ข. ดัชนีคำ	264
ประวัติผู้วิจัย	321

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	ผลการวิเคราะห์คำประสม จำแนกตามชนิดของคำ	243
2.	ผลการวิเคราะห์คำซ้อน จำแนกตามประเภทของคำ	244
3.	ผลการวิเคราะห์คำซ้ำ จำแนกตามประเภทของคำ	245
4.	ผลการวิเคราะห์คำสมาส จำแนกตามประเภทของคำ	246
5.	ผลการวิเคราะห์คำที่มีการสนธิ จำแนกตามประเภทของคำ	247
6.	ผลการวิเคราะห์คำกร่อน จำแนกตามประเภทของคำ	248
7.	สรุปผลการวิเคราะห์คำ จำแนกตามรูปแบบการสร้างคำ	249